

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Prawo rzymskie - ćwiczenia , PG_00201768						
Kierunek studiów	Prawo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Prawa i Administracji -> Katedra Prawa Cywilnego -> Zakład Prawa Rzymskiego						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Beata Kowalczyk				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	20.0	0.0	0.0	0.0	20
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	20		2.0		53.0	75
Cel przedmiotu	Student poznaje w trakcie wykładu i ćwiczeń sens praktyczny i konstrukcję dogmatyczną omawianych instytucji rzymskiego prawa prywatnego oraz podstawowe wiadomości na temat ich wpływu na rozwój prawa prywatnego w czasach nowożytnych. Nabywa podstawowe informacje na temat metody rozwijania prawa w antycznym Rzymie oraz wpływu tekstów rzymskich na budowanie nauki prawa w średniowiecznej i nowożytnej Europie. Wskazany zakres wiedzy o prawie rzymskim powinien ułatwić studentowi zrozumienie natury pojęć i instytucji współczesnego prawa prywatnego, wyrastających z tradycji prawa rzymskiego. Student zdobywa także umiejętność korzystania z tej tradycji prawnej jako kryterium porównywania różnych systemów prawa prywatnego oraz samodzielnej oceny ewolucji współczesnego prawa prywatnego i rozwoju.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PRAWOJ5_UO09] potrafi współpracować w zespole i koordynować prace zespołu	Student potrafi współpracować w grupie przy rozwiązywaniu przypadków prawnych oraz przygotowywać i realizować zespołowo symulacje rozpraw w oparciu o źródła prawa rzymskiego. Wykazuje umiejętność organizowania pracy zespołu i wspólnego podejmowania decyzji.	[SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[PRAWOJ5_WG02] w pogłębionym stopniu zna i rozumie rozwój historyczny różnych systemów i instytucji prawnych	Student w pogłębionym stopniu zna i rozumie rozwój prawa rzymskiego oraz jego kluczowych instytucji. Posiada wiedzę o ich wpływie na kształt współczesnych systemów prawa prywatnego i rozumie znaczenie tradycji rzymskiej dla prawa kontynentalnego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
	[PRAWOJ5_UU10] potrafi sprawnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	Student potrafi samodzielnie pozyskiwać wiedzę z różnych źródeł – także obcojęzycznych – oraz wykorzystywać narzędzia informacyjno-komunikacyjne do analizy tekstów źródłowych i przygotowania się do pracy z przypadkami z zakresu prawa rzymskiego.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[PRAWOJ5_KK02] umie myśleć krytycznie i rozwiązywać konkretne problemy prawne	Student rozwija umiejętność krytycznego myślenia oraz samodzielnego i zespołowego rozwiązywania problemów prawnych na podstawie analizy przypadków i instytucji prawa rzymskiego.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[PRAWOJ5_UW02] potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną w celu analizowania i interpretowania złożonych problemów prawnych, generowania ich rozwiązania oraz przewidywania skutków planowanych działań	Student potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu prawa rzymskiego do analizy i interpretacji przypadków, formułowania rozwiązań problemów prawnych oraz przewidywania ich skutków.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[PRAWOJ5_WG04] ma uporządkowaną wiedzę o rodzajach stosunków prawnych i o rządzących nimi prawidłowościami	Student posiada uporządkowaną wiedzę o stosunkach prawnych w prawie rzymskim oraz zasadach nimi rządzących, zwłaszcza w zakresie zobowiązań, własności i dziedziczenia, dostrzegając ich znaczenie dla współczesnego prawa prywatnego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
	[PRAWOJ5_WG05] w pogłębionym stopniu identyfikuje różnorodne formy życia społecznego, w tym prawa i obowiązki jednostek w różnych kontekstach, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk naruszania prawa i ich konsekwencji	Student rozumie formy życia społecznego w starożytnym Rzymie oraz prawa i obowiązki jednostek, ze szczególnym uwzględnieniem naruszeń prawa i ich konsekwencji w prawie rzymskim.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu	<p>I. zajęcia - organizacyjne</p> <p>II. zajęcia merytoryczne - kwestionariusz nr 1 źródła prawa i pojęcia zasadnicze [sprawdzian (s), interpretacja (i)]</p> <p>III. zajęcia merytoryczne - kwestionariusz nr 2 Osoby, rodzina, czynności prawne (s, i, symulacja rozprawy)</p> <p>IV. zajęcia merytoryczne - kwestionariusz nr 3 spadki (s, i)</p> <p>V. zajęcia merytoryczne: kwestionariusz 3 - spadki (i) / pisemna praca kontrolna (online) test 1</p> <p>VI. zajęcia merytoryczne - kwestionariusz zajęć nr 4 posiadanie i prawa rzeczowe (s, i)</p> <p>VII. zajęcia merytoryczne - kwestionariusz zajęć nr 5 ograniczone prawa rzeczowe (i) / test 2</p> <p>VIII. zajęcia merytoryczne - kwestionariusz zajęć nr 6 zobowiązania 1 (s, i, symulacja rozprawy)</p> <p>IX. zajęcia merytoryczne - kwestionariusz zajęć nr 6 zobowiązania 2 (s, i)</p> <p>X. zajęcia merytoryczne: pisemna praca kontrolna kasus /interpretacja tekstu źródłowego</p>														
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wstęp do prawoznawstwa														
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>rozwiązanie przypadku - interpretacja tekstu źródłowego</td> <td>51.0%</td> <td>20.0%</td> </tr> <tr> <td>test</td> <td>51.0%</td> <td>40.0%</td> </tr> <tr> <td>test</td> <td>51.0%</td> <td>40.0%</td> </tr> </tbody> </table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	rozwiązanie przypadku - interpretacja tekstu źródłowego	51.0%	20.0%	test	51.0%	40.0%	test	51.0%	40.0%		
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej													
rozwiązanie przypadku - interpretacja tekstu źródłowego	51.0%	20.0%													
test	51.0%	40.0%													
test	51.0%	40.0%													
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Edycje ważniejszych źródeł w języku polskim:</p> <p>Digesta Iustiniana. Digesta justynianskie. Tekst i przekład, (ed.) T. Palmirski [et al.], wyd. I, t. I (ks. 1-4) i II (ks. 5-11), Kraków 2013, tomy III (ks. 12-19) i IV (ks. 20-27), Kraków 2014, t. V.1-2 (ks. 28-36), Kraków 2015, t. VI.1-2 (ks.37-44), Kraków 2016, t. VII.1-2 (ks. 45-50), Kraków 2017</p> <p>Gaius, Instytucje. (eds.) C. Kunderewicz, J. Rezler. Warszawa 1982</p> <p>'Gai Institutiones'. Instytucje Gaiusa. Tekst i przekład (ed.) W. Rozwadowski, Poznań 2003</p> <p>Instytucje Justyniana, (ed.) C. Kunderewicz, Warszawa 1986</p> <p>Ulpiani liber singularis regularum, (eds.) A. Debinski, K. Burczak, Lublin 2016</p> <p>Zbiór prawa mozeszowego i rzymskiego, (ed.) A. Debinski, Lublin 2011</p> <p>Dajczak, W., Giaro, T., Longchamps de Berier, F., Prawo rzymskie u podstaw prawa prywatnego, Warszawa 2023 (3. wydanie)</p> <p>Kuryłowicz, M., Wilinski, A., Rzymskie prawo prywatne. Zarys wykładu, Warszawa 2016 (6. wydanie)</p> <p>Dajczak, W., Giaro, T., Longchamps de Berier, F., Warsztaty prawnicze. Prawo Rzymskie, Bielsko Biala 2013 (2. wydanie);</p> <p>Kolanczyk, K., Prawo rzymskie, Warszawa 2023 (7. wydanie);</p> <p>Wołodkiewicz, W., Zabłocka, M., Prawo rzymskie. Instytucje, Warszawa 2023 (7. wydanie);</p> <p>Rozwadowski, W., Prawo rzymskie. Zarys wykładu z wyborem źródeł, Poznań 1992</p>													

	Uzupełniająca lista lektur	<p>Kupiszewski, H., Prawo rzymskie a współczesność, Bielsko Biala 2013 (2. wydanie); Kuryłowicz, M., Prawo rzymskie. Historia, tradycja, współczesność, Lublin 2003</p> <p>Słowniki: Sondel, J., Słownik łacińsko-polski dla prawników i historyków, Kraków 2006 Berger, A., Encyclopedic Dictionary of Roman Law, Philadelphia 1953 http://www.ebookdb.org/reading/GA107F3EG66B24G3G633G660/ Encyclopedic-Dictionary-Of-Roman-Law Litewski, W., Słownik encyklopedyczny prawa rzymskiego, Kraków 1998 Wołodkiewicz, W. (ed.), Prawo rzymskie. Słownik encyklopedyczny, Warszawa 1986</p> <p>Prace ogólne: Alfoldy, G., Historia społeczna starożytnego Rzymu, [tłum.] A. Gierlińska, Poznań 1998 Bojarski, W., Dajczak, W., Sokala, A., Verba iuris. Reguły i kazusy prawa rzymskiego, Toruń 2007 Giardina A., (red), Człowiek Rzymu, tłum. P. Bravo, Warszawa 1997 Guarino, A., Diritto privato romano, Napoli 2001 (12. wydanie) Reszczyński, J., Wstęp, w: Digesta Iustiniani. Digesta Justynianskie. Wstęp i przekład, Pod redakcją T. Palmirskiego (...), t. I., Kraków 2013, s. 9-53 Stein, P., Roman Law in European History, Cambridge 1999 Historia życia prywatnego. t. I.: Od Cesarstwa Rzymskiego do roku tysięcznego, pod. red. P. Veynea, tłumaczenie K. Arnstowicz, M. Roztworowska, red. naukowa przekładu A. Łos, Wrocław-Warszawa-Kraków 1998 Kosinski, R., Twardowska, K. (ed.), Świat rzymski w V wieku, Kraków 2010, zwłaszcza ss. 209-328 Talamanca, M. (ed.), Lineamenti di storia del diritto romano, Torino 1989 Waelkens, L., Amne adverso. Roman Legal Heritage in European Culture, Leuven 2015</p> <p>Zimmermann, R., The Law of Obligations. Roman Foundations of the Civilian Tradition, Oxford 1996</p> <p>Inne (listy innych lektur dodatkowych podają też prowadzący w trakcie zajęć):</p> <p>J. Wiewiórowski, Paremie prawnicze w zwierciadle ewolucji, [w:] Podejście ewolucyjne w naukach społecznych, redakcja naukowa J. Polowczyk, H. Witczak, M. Błaszak, Warszawa 2018, s. 121-151</p>
	Adresy eZasobów	

<p>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</p>	<p>Wymień i charakteryzuj historyczne warstwy prawa rzymskiego i wyjaśnij ich wzajemne zależności.</p> <p>Scharakteryzuj pojęcie błędu oraz jego wpływ na ważność czynności prawnej.</p> <p>Pojęcie świadczenia, jego cechy charakterystyczne i rodzaje świadczeń w prawie rzymskim.</p> <p>Przykładowy kazus:</p> <p>Zdeponowałem u ciebie 10, a potem pozwoliłem ci ich użyć. Nerwy i Prokulus sądzą, że już zanim ruszyłeś je z miejsca, mogę domagać się ich zwrotu jako pożyczki, i jest to słuszne, jak sądzi również Marcellus. Albowiem zacząłeś je posiadać animo, zatem ryzyko przechodzi na tego, kto prosił o pożyczkę i można odeń żądać ich zwrotu.</p> <p>Schemat odpowiedzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Określenie miejsca tekstu w dyskusji prawników rzymskich (miejsce w tekście źródłowym oraz informacja podana w inscriptio plus informacje o jurystach niekiedy informacje w tekście) 2. Rekonstrukcja omawianego w tekście stanu faktycznego (rzeczywisty lub hipotetyczny stan faktyczny). 3. Wskazanie problemu prawnego będącego przedmiotem oceny (kwestia niejasna, dyskusyjna). 4. Nazwanie zasad rozstrzygnięcia (<i>rationes decidendi</i>) przyjętych przez jurystów oraz ich ocena plus znaczenie oraz wykorzystanie w tradycji romanistycznej.
<p>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</p>	<p>Nie dotyczy</p>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.